

A Fővárosi Ítéltábla az SBGK Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Szamosi Katalin ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Gyollai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Gyollai János ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen névviselési jog és kegyeleti jog megsértése miatt indult perében - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében a dr. Limbach Viktória ügyvéd (címe) által képviselt beavatkozó neve (beavatkozó címe) beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2017. szeptember 28. napján kelt 38.P.21.081/2017/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperesnek a Magyar Állam javára történő illetékfizetési kötelezettségét mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa, az alperesi beavatkozónak 10.000 (Tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a ... névnek a nevébe történő felvételével, az abban való használatával, valamint a ..., a ... és a ... domain nevek, a oldal, a „... ..” és a „...” Youtube csatornák regisztrálásával és azok, valamint a „...-1% TCH”. a „...” Youtube filmek és a „...” google kulcsszó engedély nélküli használatával, továbbá a kegyeleti jog gyakorlójával szembeni magatartásaival megsértette a néhai ... kegyeleti jogát, valamint a felperes saját névjogát. Kérte az alperesnek a jogsértés abbahagyására való kötelezését, a további jogsértéstől való eltiltását oly módon, hogy a nevét, valamint a oldal, a „... ..” és a „...” Youtube csatornák nevét változtassa meg akként, hogy azokból a ..., illetve ... nevek törlésre kerüljenek, továbbá a domain regisztrációkat törölje. Kérte továbbá az alperes elégtétel adására való kötelezését akként, hogy saját költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítson oly módon, hogy az ítélet rendelkező részét tegye közzé az alábbiak szerint: A ... országos hetilapban egy alkalommal 1/8 (87x58 mm) méretben, legfeljebb 210.000 forint + áfa összeg erejéig, az alperes saját honlapján 30 napos időtartamra 12-es betűmérettel, 2-2 alkalommal 12 betűmérettel az alábbi lapokban: ..., ...,

Az alperes és az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 38.100 forint, míg az alperesi beavatkozónak 19.050 forint perköltséget, továbbá külön felhívásra a Magyar Államnak 36.000 forint le nem rótt illetéket.

Ítéletének indokolásában hivatkozott a Ptk 75. §-ára, 77. § (1) és (4) bekezdésére, 85. §-ára, az új Ptk. 2:50. és 2:54. §-aira.

Rögzítette, hogy - a felperes kereseti kérelmében foglaltakra figyelemmel - a 2014. március 15. napját megelőzően kifejtett cselekmények vonatkozásában a korábban hatályban volt Ptk., az ezt követő cselekmények tekintetében pedig a jelenleg hatályos Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Ugyanakkor a kérdés jogalapját érintően a két polgári törvénykönyv tekintetében változás nem volt tapasztalható. A felperesnek kellett bizonyítania, hogy az alperes sérti a névviseléshez fűződő jogát, egyben sérti hozzátartozója, ... emlékét.

A kegyeleti jog megsértése vonatkozásában kiemelte, hogy a felperesi kérelem sajátos módon került meghatározásra, a felperes azt saját jogaként érvényesítette.

A kegyeleti jogot minden olyan magatartás sértheti, amely a halott életében az illető személyiségi jogait sértené, ugyanakkor a természetes személy jogképessége halálával megszűnik, a nem létező személynek jogai nem lehetnek. A meghalt személy emléke számos formában sérthető meg, így a névviselési jogának, jóhírnevének, becsületének megsértésével, a képmásával, magántitkával, személyes adatával való visszaéléssel, ugyanakkor míg a halott ezen személyiségi jogait kibontakoztathatta és meg is védhette, addig a hozzátartozók a jogsértő cselekményekkel, behatásokkal szemben léphetnek fel, a hozzátartozók nem jogutódai e tekintetben a néhaiak. Így például a néhai névviselési jogát még életében sértő magatartások miatt a jogutód, a hozzátartozó pert nem indíthat. Nem helyes tehát a felperes keresetlevele 2. oldalának 7. bekezdésében rögzített megfogalmazás, miszerint létezik egy személy, jelenleg a felperes, aki a ...név és kegyeleti jog mindenkori jogosultja és gyakorlója.

A felperes a kegyeleti jog sérelmét részben ... névviselési jogának sérelmében látta. A Ptk. 77. § (4) bekezdése értelmében a személynek nemcsak a névviselés, hanem az is alanyi joga, hogy nevének más által való használatához hozzájáruljon. E tekintetben a bírói gyakorlat elismeri a jogelőd alanyi jogának gyakorlását is. A névviseléshez történő hozzájárulás esetén a névviselésre, névhasználatra lesz jogosított az adott személy, ennek tartalmát pedig a Ptk. személyiségi jogként meghatározza, azt a felek megállapodása nem korlátozhatja.

A felperes által hivatkozott 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.) 21. § (3) bekezdése sem az alperes, sem az alperesi beavatkozó bejegyzésekor nem volt hatályban. Az alperes bejegyzésekor az 1989. évi II. törvény volt irányadó, az annak 7. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállását a felperes nem vitatta.

Amennyiben egy adott, akár jogi személy az arra jogosított engedélye folytán felvett egy nevet, az saját neveként védelemben részesül a Ptk. 77. § (1) bekezdése alapján. A hozzájárulást csak megszorítólag lehet értelmezni, annak kifejezettnek kell lennie, bár e tekintetben valójában a Ptk. 199. §-a és 207. § (4) bekezdése alkalmazandó, azaz a jogról való lemondást nem lehet kiterjesztően értelmezni, ugyanakkor a személyhez fűződő jogokat egyébként korlátozó szerződés, vagy egyoldalú nyilatkozat semmis. A speciális szerzői jogi és iparjogvédelmi szabályozás nem bír jelentőséggel, e tekintetben nincs joghézag, a szabályozandó jogviszony is eltérő. Nincs relevanciája annak, hogy a speciális rendelkezések miként rögzítik a hozzájárulás tartalmát és milyen formában írják azt elő.

A perben nem volt vitatott, hogy a felperes édesapja az alperes alapítójának névviseléséhez hozzájárult. Az engedély folytán az alperesi beavatkozó a névviselésre jogosítottá vált és az ehhez

tapadó személyiségi jogi védelmi rendszer őt magát is megillette. A személyiségi jogok védelme abszolút szerkezetű, az alperesi beavatkozó névviselési jogát mindenki köteles tiszteletben tartani, ebből következően nemcsak a névviselés, hanem az is alanyi joga, hogy nevének más által való használatához hozzájáruljon. Az aktus folytán a két név elvált és egyenrangúvá vált, azaz az alperesi beavatkozó a rá irányadó, jogi személyekre vonatkozó szabályok szerint saját nevet szerzett. Ezt a saját nevet viseli az alperes is és nem néhai ... nevét. A felperes személyiségi jog védelmet így az alperesi beavatkozóval szemben érvényesíthet, hisz az alperesi beavatkozó viseli néhai ... nevét. Nem volt releváns a perbeli jogvitában a BDT2011.2506.I. számú eseti döntés, mert nem a felperes hozzátartozójának a nevét viseli az alperes.

A névhasználati jog engedélyezése vonatkozásában a Ptk. semmilyen alakszerűséget nem ír elő, a bejegyzéssel a névviselési jog a maga teljességében illeti meg a jogi személyt. A felperes nem bizonyította a névhasználatához való hozzájárulás korlátozott voltát.

Az alperes eredménnyel bizonyította, hogy a névadójától hozzájárulással rendelkezik.

A felperes valójában azt vitatta, hogy az alperesi beavatkozó nem rendelkezik olyan tartalmú hozzájárulással, ami a továbbbszármaztatást lehetővé tenné. Annak vizsgálata, hogy az alperes névadója rendelkezik-e kellő hozzájárulással, a per kereteit meghaladja, ugyanakkor a korlátozás tényére is maga a felperes hivatkozott, e tényt neki kellett volna bizonyítania, bár az semmis. A hozzájárulás meglétét igazolja, hogy az alperesi beavatkozó használta a nevet, a hozzátartozók azt nem kifogásolták. A felperes nem adta indokát a per során annak, hogy az általa is ismert módon 1990-ben létrehozott alperes működése és az alperesi beavatkozó ellen miért nem lépett fel, figyelemmel arra, hogy az előbbi sérti névviselési, kegyeleti jogát, míg az utóbbi túlterjeszkedett a hozzájárulás tartalmán.

A meghalt személy emlékének megsértése miatt a hozzátartozó kérhet védelmet, kegyeleti jogot sért és személyiségvédelemre ad alapot a meghalt személy emlékét sértő magatartás, mely az elhunyt személyiségét sértő magatartásokkal azonosítható.

Bár a névviselési jog engedélyezése egy egyszerű aktus, a visszavonás már nem lehetséges ugyanilyen egyszerű, egyoldalú nyilatkozattal. A perbeli esetben a felperes kegyeleti joga, névviselési joga és az alperes névviseléshez való személyiségi joga ütközik egymással. Az alperes részére engedélyezett névhasználatról való eltiltáshoz annak bizonyítása lett volna szükséges, hogy az alperes olyan súlyos, az engedélyezett név viselőjének szellemiségével, személyiségével összeegyeztethetetlen tevékenységet folytat, vagy mulasztást követ el, amely alapot ad a kegyeleti jog megsértésének megállapításához. Alperes azonban az alperesi beavatkozó nevét viseli, az alperesi mulasztás csak a saját névadójával szemben értelmezhető. A felperes a névadó szellemiségével össze nem férő magatartások tekintetében összemossa az alperesi és az alperesi beavatkozó magatartásait, amire jogszabály nem ad lehetőséget. Az alperesi beavatkozó magatartását a saját céljaihoz igazodva kell és lehet megítélni, például néhai ... emlékének megőrzése nem volt az alapítvány feladata. Az e körben lefolytatandó bizonyítást így irrelevánsnak tartotta és mellőzte.

Rámutatott arra, hogy egy vélt alanyi igény érvényesítése, a ... szemben per indítása, ha az nem teljességgel alaptalan és a Ptk. 5. §-ában foglaltakkal nem kifejezetten ellentétes, nem értékelhető személyiségi jogot sértő magatartásnak. A perben nem volt relevanciája a felperes által hivatkozott BDT2000.158. számú eseti döntésnek sem, hisz bejegyzésre az alperes került korábban. A ... védjegybejelentés elleni felszólamlása szintén nem sérti a felperes kegyeleti jogát. Az, hogy mindezen magatartások háttérében anyagi haszonszerzés áll, nem mond ellent az alperes céljának, hiszen az alperes célja az alperesi beavatkozó fejlesztése, melynek érdekében pénzadományokat gyűjt. A felszólalás egy védjegybejelentéshez kapcsolódott, ebből nem lehet arra következtetni, hogy az alperes ki akarja, de még inkább, hogy ki tudja zárni a saját neve védjegyként való felhasználásából a felperest. Ezek jogi értékelést igénylő kérdések, ezt ... nyilatkozata nem tudja megdönteni, így nevezett tanúként való meghallgatását nem látta indokoltnak.

Kiemelte, hogy a kegyeleti jog megsértésének vizsgálatakor nem értékelhette az alperesi beavatkozó és a felperes fia, a felperes és felperes családja közötti jogviszonyokat és magatartásokat.

A felperes saját névviselési jogának sérelme vonatkozásában arra mutatott rá, hogy a per során ebben a körben a felperes következtelen nyilatkozatokat tett. A néhai ... névviselési jogának sérelme a kegyeleti jog sérelmeként volt érvényesíthető, hisz nem a néhai életében bekövetkezett cselekményeket kifogásolta a felperes. A felperes ugyanakkor saját névviselési jogának sérelméből eredő alanyi jogait is érvényesítette. A névviselési jog nem magát a nevet, hanem a személy egyéniesítéséhez, mástól való megkülönböztetéséhez fűződő jogosultságát védi. Az alperesi alapítvány nevében a felperes nagyapjának neve szerepel, így neve nem összetéveszthető a felperes nevével. Az alperes által bejegyzett és sérelmezett domain nevek és üzemeltetett ... oldal, YouTube csatorna esetén a saját nevét használta fel, igaz töredékes formában. Amennyiben a hivatkozott domain nevet korábban a felperes bejegyeztette volna, minden bizonnyal az megilletné, a YouTube csatornák alatt pedig feltüntetésre került az alperes megnevezése.

A Pp. 78. §-a alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereseti kérelmének való helyt adást, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára való utasítását kérte. Kérte továbbá az alperes első- és másodfokú perköltségében való marasztalását.

Előadása szerint az elsőfokú bíróság is azt állapította meg, hogy kizárólag az alperesi névhasználat lehet jogszerű, azonban nem minősülhetnek annak a kereseti kérelemben részletezett egyéb jogsértő magatartások, domain nevek regisztrálása és használata, ... csoport névregisztrálása és használata, YouTube csatorna, amelyekben többnyire nem a ... név szerepel. Az elsőfokú bíróság nem adta semmilyen indokát, hogy az általa sérelmezett magatartások miért nem sértenek kegyeleti jogot, megsértve ezzel a Pp. 221. §-a szerinti indokolási kötelezettségét.

Édesapja 1957-ben szóban hozzájárult ahhoz, hogy ... nevét az alperesi beavatkozó elnevezése részeként használhassa. Ebben a történelmi környezetben fel sem merült annak lehetősége, hogy a ... nevet más jogi személy, más célra, nem a kórház elnevezéseként használja majd, akár évtizedekkel később. Nyomatékosan hivatkozott a BH1992.455. számú határozatra, miszerint a személyhez fűződő jogokat érintő joglemondást nem lehet kiterjesztően értelmezni. A Ptk. 208. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felmenője által adott hozzájárulás semmiképpen nem terjedhetett ki arra, hogy az alperesi beavatkozó, különösen a Prof. és Dr. előtagok elhagyása mellett ... név alatt létrehozza az alperest. A hozzájárulás nem jogosíthatta fel az alperest arra sem, hogy ... csoportot hozzon létre, domain neveket regisztráljon, amelyek egyébként nem is az alperesi beavatkozó, vagy az alperes nevét tartalmazzák. A jóváhagyás semmiképp nem terjedhet ki továbbá a per tárgyát nem képező egyes alperesi beavatkozói és alperesi magatartásokra, így például a ... névnek - a kórház és a Prof. Dr. előtagok nélküli - önálló brandként történő használatára, valamint ilyen módon történő védjegybejelentések megtételére.

Az alperesi beavatkozó és az alperes nevében is a ... kizárólag abban a körben használható, amihez a név,- illetve a kegyeleti jog jogosultja hozzájárult. Nem korlátozást állított, hanem azt, hogy a felmenőinek a hozzájárulása csak és kizárólag az alperesi beavatkozó nevében történő használatra szólt 1957-ben, amit az alperes és az alperesi beavatkozó sem vitatott. Utóbbiaknak kellett volna tehát bizonyítaniuk, hogy ezt meghaladóan engedélyt kaptak a ... és/vagy a ... név használatára.

A Ptk. 75. § (3) bekezdéséhez fűzött kommentár értelmében el kell választani a jogellenes cselekményhez való hozzájárulást és a személyhez fűződő jogokkal való egyéb rendelkezést, azaz korlátozást, kizárást. Míg a hozzájárulás egy adott cselekményt, annak jogellenességét minősíti át jogossá, addig a személyhez fűződő jogokkal való egyéb rendelkezés az eredeti személy

személyiségi jogait védi még saját magával szemben is. Ez utóbbi korlátozása, vagy teljes kizárása semmis. A ... név eredeti és első jogosultja maga ..., halála után a Ptk. 85. § (3) bekezdés alapján hozzátartozói, leszármazói, valamint a ... nevet viselő személyek. A Ptk. 75. § (3) bekezdésének helyes értelmezése az, hogy a ... névhasználat harmadik személyek által csak abban az esetben nem jogellenes, ha ezen névhasználatához a jogosultak együttesen hozzájárultak. Az ún. Hertz-ügyben például a bíróság hozzájárulásnak tekintette, hogy a névjogosult maga látta el húsipari termékét a családnévvel, ugyanakkor a hozzájárulás nyilván nem vonatkozott másra, így például tej, csokoládé, vagy bármely más termékre.

Az elsőfokú bíróság sem vitatta, hogy a névhasználatához adott hozzájárulás visszavonható. Feltéve, de meg nem engedve, hogy lenne a névhasználatához hozzájárulás, úgy a visszavonás feltétele megvalósult, különösen azáltal, hogy az alperes személyiségi jogi pert indított a felperes által saját neve, valamint a fia, ... nevét viselő alapítvány, a ... ellen.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes az alperesi beavatkozó nevét viseli. Az alperesi beavatkozó a felperes édesapja által, az eredendően jogellenes névviseléshez adott hozzájáruláson alapulva viseli az előtag nélkül használt ... nevet, amely felperes és fiának, unokájának a neve és a felperes felmenő hozzátartozójának a neve. Utóbbi tekintetében ... kegyeleti jogának megsértése miatt érvényesít a perben igényt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes perköltségben való marasztalását indítványozta.

Előadása szerint az alperesi beavatkozó önálló jogalanyként önálló névviselési jogot szerzett, amelynek keretében önállóan jogosult a nevét használni, annak használatához hozzájárulást adni.

Neve a névvalódiság elvének teljes mértékben megfelel.

A felperes kereseti kérelme nem terjedt és nem is terjedhetett ki arra, hogy az alperesi beavatkozó elnevezését tevékenységéhez kapcsolódóan a közösségi oldalakon jogosan, vagy jogszerűtlenül használja. A felperes az elsőfokú eljárásban az alperesi beavatkozóval szemben semmilyen igényt nem érvényesített, az alperesi beavatkozó elnevezésének nem jogszerű használata esetén kizárólag az alperesi beavatkozó jogosult fellépni, jogait érvényesíteni.

Elnevezésében az alapítójának, nem pedig a felperesnek, illetve néhai ...nak a neve szerepel.

Az elsőfokú ítélet kellően megindokolja, hogy a közösségi oldalakra vonatkozó elnevezések miért nem valósítanak meg jogsértést.

A történelmi környezet, a felperes szubjektív érzelmei a jogvita eldöntése során nem vizsgálandók.

A felperes nem nyilatkozott arról, hogy miért 27 évvel a nyilvántartásba vételt követően sérelmezi a névhasználatot. Az általa alkalmazott logika szerint valamennyi ... vezetéknevet használó személy általi jogi személy létrehozás, domain regisztráció jogsértő lenne.

A felperesnek kellett volna bizonyítania a névhasználati hozzájárulás korlátozásának tényét. Az alperesi beavatkozó névviselési jogát megalapozó, 1957-ben létrejött hozzájárulás nem volt és nem is lehet jogsértő, ahogy az alperesi beavatkozó névviselése sem. Ezt a felperes nem is vitatta.

A névhasználatához való hozzájárulás visszavonásának akadályára vonatkozóan - a Kúria gyakorlatára is figyelemmel - az elsőfokú bíróság helyes következtetést vont le.

A ..., a ... és a ... nevek nem tekinthetők azonosnak.

Az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes perköltségben való marasztalását indítványozta.

Előadása szerint a saját nevét adta az alperesnek. Valamennyi ... külön személyiség, a névviselési jog önálló alanya. Ez a jog nem a nevüket, hanem az egyéniesítésükhöz, a másoktól való megkülönböztetésükhöz fűződő jogosultságukat védelmezi.

A személynév nem örökölheto, nem képezheti hagyaték tárgyát.

A „korlátozott” névviselési jog egymástól független személyek esetében nem értelmezhető.

A névviselési jog abszolút szerkezete annak teljességét és korlátlanágát is jelenti. Jelezte, hogy elnevezése 2018. január 1. napjától ... változott a 38/2017. (XII. 29.) EMMI rendelet alapján.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az érdemi döntésével és levont jogi következtetéseivel a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

Az első fokon eljáró bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljes körűen ismertette, azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

A felperes kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes a ... névnek az alperesi alapítvány nevébe engedély nélkül történő felvételével, használatával, valamint a kegyeleti jog gyakorlójával szemben tanúsított magatartásaival megsértette néhai ... jogán a felperes kegyeleti jogát, továbbá a felperes saját névjogát. E körben a Ptk. 77. § (4) bekezdésének szabályozására hivatkozott.

A Ptké. 8. § (2) bekezdése értelmében a Ptk. hatálybalépése előtt megsértett személyhez fűződő jogok alapján érvényesíthető polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni. A Ptk. hatálybalépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított jogsértő magatartásra - ideértve a mulasztást is - akkor is a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik.

A jogvitában - tekintettel az állított jogsértés kezdő időpontjára, illetve annak folyamatosságára - a fenti szabálynak megfelelően a régi Ptk. rendelkezései voltak alkalmazandók.

A Ptk. 77. § (1) bekezdése szerint mindenkinek jog van a névviseléshez.

A (4) bekezdés szerint a névbitorlás tilalmába ütközik, ha valaki jogtalanul más nevét használja, vagy jogtalanul máséhoz hasonló nevet használ.

Jogi értelemben a halállal az ember személyisége (jogképessége) megszűnik, de a halállal nem szűnnek meg azok az anyagi és erkölcsi értékek és azok társadalmi hatásai, amelyeket az adott személy életében létrehozott és a környezetében kiváltott. A halott emlékének a sértetlen fennmaradását védi a kegyeleti jog, amelynek részeként - a Ptk. 85. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - a felperes - mint a kegyeleti jog jogosultja - jogsértő magatartásra hivatkozással jogosult volt bírósághoz fordulni.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a felperes által felhozott magatartások egyrészt a fiával szemben tanúsított, másrészt a beavatkozó által megvalósított cselekedetek voltak, így azok - a perfelállásra is tekintettel - a perben értékelésre nem kerülhettek. A kifogásolt magatartásokat illetően annak tanúsítója és a keresetet indító személy közötti kapcsolat nem volt megállapítható. Helytállóan mutatott rá arra is, hogy a névadó emlékének megsértése tekintetében a felperes által előadott, kifejezetten az alperesnek tulajdonított magatartások - az alperes saját céljait, alapító okirat szerinti feladatait, tevékenységét is szem előtt tartva - kegyeleti jogsértést nem valósítanak meg.

A felperesi hivatkozás szerint a kegyeleti jog megsértését az előadott magatartások mellett a névjogsérelem, az engedély nélküli, jogosulatlan névhasználat valósította meg. Az nem volt vitatott, hogy az alperesi beavatkozó jogszerűen, engedéllyel használja a ... elnevezést. A felperes az arra vonatkozó állítását nem támasztotta alá, hogy a beavatkozó kórház csupán korlátozott névviselési engedélyt kapott. A bizonyítási kötelezettség e tekintetben - a felperesi hivatkozással ellentétben - nem az alperest terhelné, megjegyezve, hogy 1957-ben - a társadalmi viszonyokra, a technika fejlettségére is tekintettel - fel sem merülhetett, hogy az alperesi beavatkozó majdan alapítványt és internetes oldalakat is létrehoz tevékenységének elősegítésére.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja az, hogy a beavatkozó részére adott engedély alapján a ... jogszerűen alapította az alperest a ... névvel, miután ezzel a saját, 1957 óta használt nevének használatát engedélyezte, mégpedig egy olyan alapítvány számára, amelynek alapító okirat szerinti tevékenysége összefügg a névjogosult tevékenységével. Ezért a perbeli esetben nem lehet szó névbitorlásról, jogosulatlan névhasználatról.

A peradatokból kitűnően az alperes 1990. december 10. óta tevékenykedik a felperes által sérelmezett néven. A ... névrészlet használatát nem teszi önmagában jogszerűtlenné az, hogy utóbb megalapításra került a ... is és ez a névmegjelölés ezen, az alperestől eltérő jogi személy nevéként is bejegyzésre került. Az alperes ennek az alapítványnak a 2003. évi bejegyzését hosszú évekkel megelőzően már működött, erről mind a felperes, mind a tudomással bírt. A ... létrehozását megelőzően a felperes nem állította, hogy jogszerűtlen lett volna az alperesi névhasználat.

A névhasználat nem válik jogtalanra azon okból sem, hogy az alperes peres eljárást kezdeményezett a ... szemben a ... elnevezés használatától való eltiltás iránt, illetőleg a ... család általi védjegybejelentéssel szemben felszólalással élt.

A Ptk. 1:5. § (1) bekezdésben írt joggal való visszaélésnek az alanyi jog olyan gyakorlása minősül, amely kifejezetten ellentétben áll az adott alanyi jog rendeltetésével. Egy vélt, vagy valós polgári igény érvényesítése, egy adott eljárásban a lehetséges jogi eszközök igénybevétele joggal való visszaélést csak akkor valósít meg, ha a tételes jog elvárásaival és céljaival nyilvánvalóan szembehelyezkedik, ez azonban a perbeli esetben nem állapítható meg.

Önmagában az sem teszi jogellenessé az alperesi névhasználatot, hogy a ... az alpereséhez hasonló tevékenységet végez. Az alperest sem jogszabály, sem szerződéses megállapodás nem kötelezi névváltoztatásra, a Ptk. 77. § (4) bekezdésének feltételei hiányában személyiségi jogsértés nem állapítható meg.

Az egyértelmű, hogy az alperes nem a felperes, hanem néhai ... nevét használja, így saját névjogának sérelmére a felperes eredménnyel nem hivatkozhat. Az kétségtelen, hogy neve hasonló a alpereséhez, de ez a névhasználat - a már kifejtettek okán - nem jogtalan, azaz nem állnak fenn a jogszabályi feltételek. Az elsőfokú ítélet indokolása nem ellentmondásos e körben, tekintettel arra, hogy az alperesi alapítvány vonatkozásában nem azt közli, hogy az ... nevét használja, hanem azt, hogy nevében a ... név - a felperes nagyapjának és nem a felperesnek a neve - szerepel. A névviselés vonatkozásában pedig arra mutat rá, hogy néhai ... nevét az alperes viseli, míg az alperes az alperesi beavatkozó saját nevét.

A névviselési jog sérelmét jelentheti más nevének az interneten domain névként történő használata is, illetőleg minden olyan, névként funkcionáló megjelölés jogosulatlan használata, amelyről más személyre lehet következtetni. A névhasználat jogsértő jellegét nem zárja ki önmagában az sem, ha a kifogásolt megjelölés csak az adott név egy részét, annak domináns jegyeit jeleníti meg. A jogszabály a máséhoz hasonló névhasználatot is tiltja. A Fővárosi Ítéltábla ezért vizsgálat tárgyává tette a megjelölt domain neveket, ... oldalt, YouTube csatornákat és a két videofelvételt is. Ennek eredményeként arra a meggyőződésre jutott, hogy a domain nevekből egyértelmű, hogy azok az alperesi alapítvány internetes szolgáltatások körében szokásos, rövidített névhasználatának megfelelő, egyértelműen az alperesre utaló nevek, azok használatára az alperesnek joga van, ahhoz jogos érdeke fűződik. Ugyanez állapítható meg a ... oldal elnevezésével, illetve a „...” YouTube csatorna regisztrálásával összefüggésben. A ... YouTube csatorna - megtekintése alapján - a ... csatornája, míg a-1%TCH megjelölésű videót nem az alperes töltötte fel, feltöltőként ... került megjelölésre. A „...” című videó pedig az alperesi beavatkozó filmje. A „...” google kulcsszó beírásával a találati lista elsőként a beavatkozó neve beavatkozó internetes útvonalait adja ki, a találati listán utána az alperesi alapítvány szerepel. A kulcsszó használatára ugyanakkor nyilvánvalóan az alperes és az alperesi beavatkozó is jogosult, függetlenül attól, hogy ez a felperes családnéve is.

Miután a névjog megsértése nem volt megállapítható, nincs olyan személyiségi jogsértés, amely alapján a kegyeleti jogi igény alapos lehetne.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperesi keresetet jogszerűen utasította el.

Megállapítható ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság az illeték tárgyában nem a jogszabályoknak megfelelően rendelkezett. A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben - az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltaknak megfelelően - a feleket illetékfeljegyzési jog kedvezménye illeti meg, a perbeli esetben azonban a felperes részéről a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg a 72.000 forintos illeték megfizetésre került, így a pervesztessége ellenére illeték megfizetésére nem volt kötelezhető.

Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján ebben a részében megváltoztatta és a felperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzte.

Az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint számított 600.000 forintos pertárgyértékhez képest a felperes az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint számított 36.000 forint illeték kétszeresét róta le. Erre tekintettel az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján az adóhatóságnál kérelmet terjeszthet elő a szabályszerű illetéken felül megfizetett illetékrész visszatérítése iránt.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, köteles ezért az alperes és az alperesi beavatkozó részére a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján perköltsége megfizetésére, melynek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg. A személyek polgárjogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére a felperes a fellebbezésével egyidejűleg a 48.000 forint fellebbezési illetéket megfizette, így az illeték viseléséről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2018. január 11.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.

A kiadmány hitelül:
tisztviselő